

Resum executiu

El sector turístic espanyol: sense signes d'esgotament cíclic

Després d'un 2023 en què els principals indicadors del sector turístic espanyol van reprendre els nivells màxims del 2019, el sector continua sense mostrar signes d'esgotament cíclic i va créixer amb força el 2024. Estimem que al voltant de 94 milions de turistes estrangers van visitar el nostre país l'any passat, la qual cosa representa un augment de 9 milions en relació amb el 2023 (un creixement del 10%), impulsat per la recuperació del turisme britànic i de llarga distància. Per la seva banda, la contribució del turista domèstic va ser menys rellevant, ja que ha anat moderant els viatges dins el país i ha incrementant les visites a destinacions internacionals. Així, el 2024, el nombre de viatges a l'exterior dels residents a Espanya ha superat per primera vegada el del 2019.

De cara al 2025, preveiem que el sector turístic espanyol creixerà a un ritme una mica més moderat, però encara compta amb importants palanques per continuar expandint-se. En particular, preveiem que el PIB turístic creixerà el 3,6% en termes reals el 2025, després del 6,0% estimat per al 2024, i que ho farà de nou per damunt del conjunt de l'economia espanyola, de manera que el PIB turístic passaria a representar el 13,2% del conjunt de l'economia des del 12,9% estimat el 2024.

Aquest creixement es basa en uns fonaments sòlids, un aspecte que analitzem al segon article d'aquest informe. En concret, calculem l'elasticitat de la demanda turística internacional a Espanya en relació amb el PIB dels principals països emissors de turistes, així com l'elasticitat preu dels serveis turístics a Espanya en relació amb els preus dels principals països competidors. Aquesta anàlisi ens permet concloure que, el 2025, el creixement es basarà en el creixement econòmic dels principals països emissors i en el manteniment de la competitivitat preu del sector turístic espanyol.

Amb la mirada posada a més llarg termini, el creixement de la renda disponible dels principals països emissors i l'augment de la classe mitjana als països emergents fan preveure que la demanda turística internacional continuarà augmentant. En aquest context, no hi ha dubte que els criteris de sostenibilitat, tant ambiental com social, han d'exercir un paper central en l'estratègia de creixement. En particular, és fonamental gestionar de

manera eficient els fluxos turístics per minimitzar les conseqüències negatives sobre la població local, al mateix temps que s'emfatitza la preservació dels recursos naturals i culturals, que són el principal atractiu turístic del nostre país.

Dediquem el tercer article d'aquest informe a analitzar un aspecte clau en aquesta estratègia cap a una major sostenibilitat: la desestacionalització del turisme. A partir de les dades internes de CaixaBank de pagaments amb targetes, analitzem el grau de concentració de la despesa durant la temporada alta i distingim entre turistes espanyols, per característiques demogràfiques, i estrangers, per nacionalitat. Les principals conclusions són que la desestacionalització del turisme domèstic es dona, sobretot, entre els turistes de mitjana edat i els d'ingressos mitjans i alts i que els italians, els britànics i els alemanys són els que han contribuït més a la desestacionalització entre el 2019 i el 2024. La tendència cap a una menor estacionalitat és molt positiva, perquè permet evitar l'augment de la congestió als principals punts turístics i incrementar la utilització de la capacitat instal·lada fora de la temporada alta, al mateix temps que, gràcies a una menor temporalitat de l'ocupació, es milloren les condicions laborals dels treballadors del sector.

A l'últim article, presentem una anàlisi del sector de la restauració a Espanya a partir de la informació de milions de transaccions amb targetes als establiments de restauració el 2024. La nostra anàlisi revela que el client principal per al sector restaurador és el consumidor local (aporta el 62% de la facturació del sector), tot i que el turista estranger és el més rellevant a les províncies més turístiques, amb les Balears al capdavant (el 54% de la facturació en restauració a la província prové de les targetes estrangeres). Així mateix, el *ticket* mitjà del turista estranger (31,2 euros per transacció) és més elevat que la despesa mitjana del turista espanyol. També constatem que el sector de la restauració és molt estacional: el 40,5% de la facturació total del restaurant mitjà espanyol es concentra en només quatre mesos de l'any. La bona marxa del sector turístic prevista per al 2025 serà important perquè el sector de la restauració prolongui el dinamisme actual.